Meer informatie en aanmelden op www.maascongres.eu

provincie limburg

Sociaal Historisch Centrum voor Limburg

Maastricht University

FASoS

KEMPEN & MAASLAND

provincie Limburg

Universiteitsfonds Limburg | SWOL |

MAASVALLEI

STAD MAASEIK

MACCH

Limburgs Erfgoed

KONINKLIJK LGOG

DE LIMBURGSE MAAS

HISTORISCH RIVIERLANDSCHAP MET TOEKOMST

Grensoverschrijdend congres

Met lezingen, debat, excursies en infomarkt

Woensdagavond 29 juni: *Aula Universiteit Maastricht*

Donderdag 30 juni en vrijdag 1 juli: *Cultuurcentrum Achterolmen Maaseik*

Het driedaags congres wil aan de hand van een aantal voorbeelden de relatie van de mens tot de Maas in Limburg van de prehistorie tot op heden in kaart te brengen. Die kennis kan helpen tot een nieuwe verhouding tussen mens en rivier te komen.

Woensdag 29 juni
Aula Minderbroedersberg Universiteit Maastricht
19.30-22.00 uur

Christian Ernsten (UM) leidt het congres in vanuit de vraag waarom archeologisch, cultuurhistorisch en landschapshistorisch erfgoed essentieel is voor een duurzame omgang met de natuur. Bart Van den Bossche vertelt over de Vikingen aan de Maas en er is de première van de film van Moniek van de Vall over het verdwijnende beroep van beheerder van naaldstuwen in de Maas in Noord-Frankrijk.

Donderdag 30 juni
Cultuurcentrum Achterolmen Maaseik
9.30-17.15 uur

Wij zien natuur vaak als een statisch gegeven dat door de mens bedorven wordt. Dat ligt complexer. Leo Tebbens (BAAC) geeft de geologische basis om de rivierdynamiek te begrijpen. Archeoloog Eelco Rensink (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) toont een aantal kantelpunten in de relatie tussen mens en rivier vanuit lange-termijnperspectief. Tim Soens (Universiteit Antwerpen) laat zien dat overstromingen niet zozeer een natuurramp zijn, die mensen overkomt, maar juist in een sociaal-politieke context begrepen moeten worden. Andersom laat Frans Theuws (Universiteit Leiden) zien dat de Maas in de vroege middeleeuwen bepalend was voor de organisatie van de macht en handel.

Na de lunch staat het congres in het teken van de mens die de natuur naar zijn hand gaat zetten. Nico Randeraad en Joris Roosen (UM en SHCL) onderzoeken vormen van rentmeesterschap van de 18e eeuw tot nu. Toon Bosch (SHCL) laat zien hoe de Maas een rivier van veiligheid en voorspoed moest worden. Deze sessie eindigt met beelden van de overstromingen, die de geschiedenis van de Maas desondanks bleven begeleiden (Frank Holthuizen, Limburgs Museum). Die nieuwe Maas werd onderdeel van een industriële cultuur, die tot grote vervuiling leidde. Langzaam rijpte het idee dat een radicale omslag nodig is. Li An Phoa (Nyenrode) stelt dat het mogelijk is tot een drinkbare Maas te komen. 'Natuur' werd een leidend beginsel, en nieuwe, paradijselijke Maasbeelden deden hun intrede in het planningsproces, zoals Hettie Meertens laat zien. Keesjan van den Herik (Waterschap Limburg) vraagt zich af in hoeverre het voorbeeldproject voor de nieuwe natuurgerichte aanpak Ooijen-Wanssum een werkelijk omslagpunt in de omgang tussen mens en rivier is.

Na afloop van deze sessie kunt u kennis maken met de Harlindis en Relindis cultuurzomer in Maaseik.

Vrijdag 1 juli
Op locatie
9.00-13.00 uur
en
Cultuurcentrum Achterolmen Maaseik
13.30-17.15 uur

Deze dag begint met een keuzemenu uit verschillende excursies. In Maasband onderzoekt een groepje vrijwilligers de laatste overblijfselen van de middeleeuwse dijkenstructuur van Limburg, die op het punt van verdwijnen staan. Rob Paulussen (LGOG, ArcheoPro) is uw gids. In Aldeneik geeft Katrien Schaerlaekens (RivierPark Maasvallei) een idee van de opzet van dit nieuwe landschapspark. In Lanaken is een kunstproject Kunst aan de Maas dat zich door de historische ecologie van de Maas laat inspireren. Arno van Roosmalen leidt het in. René Isarin (Crevasse Advies) en Petra Driesen (ARON) nemen u mee naar de Elerweerd, waar recent archeologisch onderzoek tot nieuwe inzichten in de landschapsgeschiedenis van de Maas heeft geleid. In de middagsessie in Maaseik gaat Alphons van Winden in op de lange-termijn problemen van de technorivier van de vroege 20ste eeuw. Inmiddels is de gedachte om erfgoed beter te benutten bij toekomstige ontwerpen, algemeen aanvaard. Erwin Meylemans (Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaanderen) en Eelco Rensink (RCE) gaan in op de vraag of en hoe het erfgoedbeleid in Nederland en België dit mogelijk maakt. Naast natuur en erfgoed is ook de blik van de burger essentieel voor een nieuwe omgang met de rivier. Er zijn burgerprojecten, zoals waardschappen of contrats de rivière, tot stand gekomen, waarover Maurice Paulissen (WUR) vertelt. Pieter Caljé (LGOG) inventariseert verhalen uit het verleden en dromen over de toekomst van de bewoners van Maasband. Marco Mariotti gaat in op de ervaringen van burgers bij de overstromingen van 2021.

Het congres wordt afgesloten met een duo-beschouwing van Hans Renes (Universiteit Utrecht/Vrije Universiteit) en Jan Kolen (Universiteit Leiden) over de kansen van een nieuwe aanpak en nieuwe idealen in de omgang met de rivier.

Op de congreslocatie in Maaseik (CC Achterolmen) wordt een doorlopende **infomarkt** georganiseerd in de foyer.